

Tuần trắng mặt của Tổng Thống Barack Obama

Tối ngày Thứ Ba này, Tổng Thống Barack Obama sẽ chào mừng bằng đường trong tám ngày qua năm nay.... Và sẽ tiếp George W. Bush.

Sáu tháng trước, ông qua Âu Châu tranh cử, được cử làm chủ tịch chào mừng nhậm chức minh tinh nhạc rock. Ông là niềm hy vọng mà Âu Châu có thể tin được, còn Tổng Thống Bush là tấm ván bắt đầu ông lên trời xanh. Lần này, ông là tổng thống, Bush là dĩ vãng và Hoa Kỳ có vận may. Nhà ông Obama có thể đưa ra cho "di sản Bush" để tung ra kế hoạch cải tạo xã hội để nhấn mạnh cho người kinh tế. Ra ngoài, ông là tổng thống Mỹ và phải bán nhiều món hàng khác. Gian nan hơn, vì các nước không cần tin nhậm dân Mỹ và không muốn để ý với các ưu tiên của ông. Khi này, Tổng Thống Obama sẽ hiểu thế nào là "nước Mỹ đang suy đồi". Như công tố Đoàn Địch của Kim Dung, ông sẽ phải "lang ba vì bề" - lách tặc lách hươu, khi tiến khi lùi, cho kẻ cướp. Và sẽ thất vọng, hoặc sẽ gây thất vọng.

Vận may không là tài năng hay nhậm cử để làm công việc thân ông mà là vận may của nước Mỹ.

Nghị trình

Những ngày tiếp có các cuộc họp liên hợp để quy định lại Hoa Kỳ. Như các buổi họp của Liên Hiệp Quốc, của Hoa Kỳ hay Turkey với A Phú Hãn; rồi thì tổng thống như mừng hai của nhóm G20, bên kia là gặp gỡ song phương giữa Obama với các lãnh đạo Anh, Pháp, Đức, Nga, Thổ, Trung hay Thái...; hai ngày kế là thì tổng thống như NATO, trong đó có khoảng 60 năm ngày thành lập minh định quân sự này; rồi thì tổng thống như Âu Châu với Hoa Kỳ vào các ngày năm và sáu Tháng Tư... Dù bắt đầu ai là tổng thống Mỹ thì vì quy định lại của Hoa Kỳ, nghị trình và mục tiêu các phiên họp đều xoay quanh các chủ đề tài chính và ngăn ngừa khủng hoảng tài chính, để phòng ngừa các khủng hoảng trong việc giữ quy định chi tiêu trong A Phú Hãn, vùng biên giới này với Pakistan, xung đột với Liên Bang Nga và Iran (của dân Ba Tư theo học phái Shia của Hồi giáo) mà không làm hại Á Rập Hồi giáo theo học phái Sunni thất vọng. Đã thế, giữa các khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế toàn cầu, việc cải tạo các chế độ và cứu người kinh tế cũng có đòi hỏi nhiều thế lực thu hút song hành với các nền kinh tế mạnh của thế giới.

Họa vô đơn chí, Âu Châu còn bị nguy cơ khủng hoảng ngân hàng hơn Mỹ, rồi phải để phòng ngừa sự sụp đổ của Nga khi nhìn việc phải chấp hành sách tổng thống như trong khuôn khổ NATO bắt buộc. Khủng hoảng tài chính, áp lực của Nga lên sự chuyển chế độ của Mỹ làm biến chính phủ Âu Châu đã đưa (Iceland, Latvia, Hungary, Tiệp), nhiều chính phủ khác có thể ngã theo như Hy Lạp, Estonia, Lithuania. IMF đang phải cấp cứu 17 quốc gia trên thế giới thì có 11 nước nằm tại Âu Châu. Âu Châu có thể với đôi, liên minh Âu-Mỹ xuyên qua Đức Tây Dừng và minh định NATO bắt buộc khi nước Pháp quay trở lại... Đây là chuyện nói tiếp với việc Bắc Hàn đòi thế nghị mìn hạ tiêu "Đội pháo đường" hàng 2 vào mùa ngày tiếp - và Nhật Bản đòi biến hòa!

Nhìn từ bên ngoài, Hoa Kỳ có một thế lực để gây biến thế vì toàn vận may khó vượt.

Tổng Thống Obama sẽ đưa tổng thống như G20 tiếp Luân Đôn rồi thì tổng thống như NATO tiếp các thành phố của Đức, Pháp, tổng thống như Âu Châu-Hoa Kỳ tiếp thế đô Cộng Hòa Tiệp và việc thăm Thổ Nhĩ Kỳ (Turkey). Ông sẽ gặp nguyên thế nhiều quốc gia, để minh hay để thế và phải thuyết phục rồi thế nhiều mà không thế đem Bush ra làm lý do. Nay ông là lãnh đạo và phải bắt buộc quy định lại Hoa Kỳ trước các quốc gia khác.

Obama phải để thế.

Hội luận G20

Khi G20 quy tụ 19 quốc gia và Liên Hiệp Âu Châu, sẽ xuất ra 90% sản lượng thế giới và mua bán 80% sản phẩm thế giới toàn cầu.

Lần trước, thành phố G20 họp tại thủ đô Mexico vào ngày 15 tháng 11 dưới sự chủ trì của Bush. Lần này, thành phố G20 họp do Anh tổ chức với các nguyên thủ của - theo thứ tự ABC bằng Anh ngữ - Argentina, Úc, Brazil, Canada, Trung Quốc, Pháp, Đức, Hàn Quốc, Ý, Nhật, Mexico, Nga, Saudi Arabia, Nam Phi, Nam Mỹ, Turkey, Anh và Hoa Kỳ cùng Chủ tịch luân phiên Âu Châu (đang là Công hòa Tiệp). Thành phố Ngân Hàng Trung ương Âu Châu, lãnh đạo Quỹ Tiền Tệ Quốc Tế IMF và Ngân Hàng Thế Giới. Lần này, thành phố Anh mời thêm thành phố Thái Lan vì Thái đang là chủ tịch luân phiên của Hiệp Hội ASEAN.

Lần trước, Thành phố G20 đưa ra ba mục tiêu là lần đầu tiên họp thành phố tài chính ngân hàng, cộng đồng kinh tế tài chính toàn cầu và báo động khả năng phát triển kinh tế bền vững, với một đòi hỏi là đừng lùi về phía bên bảo hộ mậu dịch, protectionism. Lần này, các nước sẽ hỏi là Obama với tình hình báo hộ của Quốc Hội Mỹ đưa ra một gói kích thích kinh tế mà ông đã ký. Nhật và Hàn Quốc - Nhật, Pháp hay Tiệp - còn phân vân không cho tăng chi quá đáng của Mỹ để kích thích kinh tế.

Lần trước, Hoa Kỳ kêu gọi là dù đang báo khả năng họp thành phố tài chính, các nước vẫn nên tiếp tục phát huy kinh tế thị trường và dù cộng đồng kinh tế sẽ kiểm soát tài chính và ngân hàng thì vẫn đừng rơi vào chủ nghĩa bao cấp và bành trướng vai trò bao bọc của nhà nước. Lần này, Obama đã nhân dịp họp thành phố mà tăng chi tiêu chống mậu dịch và mở rộng sự can thiệp của nhà nước khi nhìn các nước Âu Châu bao cấp nhất cũng giữ mình (thành phố Tiệp gọi là "đừng vào đường c!")

Nhà, Obama chủ trì marathon viết đã đưa chiêu dụ dân Mỹ, ra tay bên ngoài, ông sẽ thuyết phục được ai? Âu Châu giờ đây nhìn ông với sự hoài nghi. Thành phố, thành phố G20 với đời mình tình Obama có thể chủ trì là màn hỏi luận ồn ào - mà không có đầu âm. Thành phố Đức đã rào đón như vậy: đừng quá vội vàng nhé!

Đã thế, nhân khi Tây Phương cãi nhau bên đám cháy ngọn nến, Bắc Kinh còn muốn đưa ra một bài học miễn phí về kinh tế chính trị học từ bên chủ nghĩa! Ly kỳ Nhật, Trung Quốc và Nga đòi tăng cường vai trò và phạm vi của Quỹ Tiền Tệ Quốc Tế IMF và đưa thêm ngoại tệ khác - như đồng Nguyên của Hoa Kỳ hay đồng Rúp của Nga - vào loại "tín dụng" của IMF ("quy định trích xuất được bất cứ") để lập ra một loại ngoại tệ để thay thế đô la Mỹ. Giờ đây thì bìm bùi leo! Các nước tân thành phố khác như Hàn Quốc hay Brazil cũng rất hoan hỷ với ý kiến đó, nếu đồng tiền của họ cũng được đưa vào "ngoại tệ" quốc tế để pha loãng màu xanh của đồng Mỹ kim.

Tháp tùng thành phố thành phố G20, Tổng Trưởng Ngân Khố Tim Geithner sẽ xoay trục ra sao trước áp lực này, hay sẽ nói chuyện hôm 25 vừa qua làm đô la Mỹ đắt tiền tuột giá?

Khi tranh cãi, Barack Obama thận trọng hơn bên là sự thoả luận và phải họp với các nước Âu Châu chủ trì không đưa phạm vi làm theo ý mình, như Bush. Bây giờ, chính quyền của ông đã uốn lượn kiêu dũng bên ngoài cho mồm mồm - họ đã đóng cửa trại tù Guantanamo, gọi tên không báo là... "những tai họa do con người gây ra" để khỏi làm khui Hố giáo mịch lòng, tăng viện cho A Phú Hãn mà không dùng chủ "đôn quân" như Bush tại Iraq, v.v... Nhưng với thế chủ trì, ông sẽ thoả luận với ai và phải họp những gì tại khu vực Âu Châu nhiều như vậy đó mà không hy sinh những ưu tiên của Hoa Kỳ?

Toàn thành phố chuyển sự khi nhìn Obama thế này là đất lách nên khó múa. Mà chủ trì thế.

Nato thoát xác

Hai chục năm nay, Hoa Kỳ theo Clinton đưa Bush 43 đã bành trướng nhiệm vụ và đưa bàn hoạt động của Minh Đức Bắc Đới Tây Dương NATO.

Lần đầu tiên NATO ra quân là từ năm trước - năm 1999 - để bình dân Hội Giáo trong vùng Balkans là Liên Bang Nam Tư cũ. Sau đó, tháng 10 năm 2001, NATO ra khỏi khu vực "Bắc Đới Tây Dương" mà vào Trung Á - A Phú Hãn - vì điếu 5 của hiên chủ nghĩa: "tên công mọt thành viên

là tán công toàn khäi” sau khi Hoa Kỳ bä al-Qaeda tán công trong “tai häa do con ngäi gây ra” häi Tháng Chín làm hän ba ngàn ngäi thiät mäng täi Mä.

NATO cä thä Đông tiän đän sát biên giäi Liên Bang Nga, đä bäo vä và phát huy cách mäng muän màu nhäm xây đäng dân chä täi Đông Âu và Trung Âu. Väi näc Pháp väa trä läi väi NATO - sau khi de Gaulle vùng väng bäc ra năm 1966 - minh äc này cä khi läi häng xuäng miän Nam, bao trùm lên Đäa Trung Häi nhä Täng Thäng Nicolas Sarkozy đäng hä.

Läo täng NATO ä tuäi läc tuän sä là gäi, làm gäi và väi phäng tiän ä đäu? Häi cách khác, Hoa Kỳ thäi Obama muän làm gäi väi NATO?

äu tiän cäa Obama là A Phú Hän, nhu cäu cäa ông là hòa giäi väi Liên Bang Nga và cä Iran đä giäi quyät äu tiän đó. Muän väy, ông cä sän sàng phä nhän nhäng cam kät cäa Mä trong khuôn khä NATO väi các thành viän mäi nhä Ba Lan, Cäng Hòa Tiäp, hay ba näc Cäng Hòa Baltic ä män Bäc không? Ông cä muän mä ra kä nguyän Tây tiän - rút chäy - cäa NATO đä đäp lòng näc Nga và Iran không?

Näi các Tiäp - quäc gia đang là chä täch luân phiên cäa Liên Hiäp Âu Châu - đã đä vì lä tin vào Mä và äng hä kä hoäch thiät läp hä thäng phòng thä chiän läc ballistic missile defense BMD.

Sau khi cä Georgia và Ukraine đäu bä chän cäa vào NATO và đäc Mä buông trôi vä quä đäo Nga, cän chính quyän thân Tây Phäng nào sä chäu chung sä phän cäa Cäng Hòa Tiäp?

Mä cũng vì äu tiän A Phú Hän, Hoa Kỳ đang cä hòa đäu väi Iran, nän xä này cä häi bäng vàng đä hoàn tät tä kä hoäch vũ khí nguyän tä häu cä thä chäi bäo nhä Bäc Hàn. Khi äy, Israel và Turkey sä ngäi yên chä đäi phép lä Obama?

Nhìn räng ra, liên minh Bäc Đäi Tây Đäng giäa hai näc Bäc Mä và các näc Âu Châu cä cän giá trä không? Ai sä gäp phän tài trä nhu cäu äy khi Hoa Kỳ mäc nä täi đäi sau cän Âu Châu thì cän tiän vì khäng hoäng? Väi tài häng biän bäm sinh, Obama cä thä nói vä sä mänh mäi cho NATO, nhäng ngän tä không khäa läp đäc thäc tä phä phäng là NATO đang mät đänh häng. Thay vì thoät xác cä khi bä lät xác.

Không khéo, tuän trắng mät cäa Obama väi Âu Châu sä là tuän trắng mät gäu.

Lang ba vô bä

Nhäng không nän đánh giá thäp khä năng biän báo cäa täng thäng Mä.

Tuän täi, hàng loät các cuäc biäu tình trên đäng phä Âu Châu sä häm nóng thäi sä. Väy mà än ào và nóng häi cä lä sä là nhäng tuyên bä cäa lãnh đäo Hoa Kỳ vä mät vän đä cäa nhän loäi: hiän täng nhiät hóa đäa cäu đòi häi mät đäi sách toàn cäu nhäm bäo vä môi sinh! NATO trong kä nguyän mäi sä mäc áo mäi đä đäm nhiäm thêm chäc năng bäo vä an ninh vä năng läng và môi sinh. Mät thành quä đáng kä!

Đó là phép lang ba vì bä cäa Obama, khiän nhiäu ngäi Mä ä nhäa sä läi vä tay đät dào.